

موسسه ورشکسته

اعلام کرد، البته ادامه این روند ممکن نبود. در سال ۹۵ عدم توانایی در بازپرداخت سبب شد بانک مرکزی و وزارت تعاون و ورشکستگی این موسسه را اعلام کنند و تصمیم به انحلال آن بگیرند.

در همان دوران اعلام شد طبق ماده ۵۵ قانون تعاون، هیأت تصفیه امور

مالی این تعاونی اعتباری را به عهده گرفت، اگرچه قرار شد بعد از فروش اموال توسط بانک مرکزی باقی بماند و جوجه سپرده گذاران برگردانده شود.

طبق تصمیم بانک مرکزی عملیات بازپرداخت طلب سپرده گذاران تعاونی اعتباری نامن الحجاج به عهده بانک پارسیان گذاشته و قرار بر این شد در مرحله نخست سپرده‌های ۳ میلیونی و ۱۰ میلیون تومانی به صاحبان آنها پرداخت شود و در مراحل بعدی با دریافت فهرست‌هایی که بانک مرکزی به بانک پارسیان ابلاغ می‌کند، به ترتیب مابقی سپرده‌های بازپرداخت شود.

در برهه‌های تأسیس و شکل‌گیری موسسات مالی و اعتباری به مسائلهای واگیردار بدل شد و هر روز نامی جدید از این موسسات شنیده می‌شد، به طوری که در گام‌های اولیه مشتریانی را نیز به خود ترغیب کردند. داستان موسسه مالی و اعتباری نامن الحجاج نیز به سال ۱۳۸۰ می‌رسد؛

سالی که نامن الحجاج در میان موسسات مالی و اعتباری قد علم کرد، البته این موسسه از همان ابتدا نتوانست فعالیت خود را شروع کند و آغاز پروسه‌های ۶ ساله را پشت سر گذاشت و از سال ۸۶ فعالیت خود را رسماً آغاز کرد؛ موسسه‌ای که مانند سایر موسسات آن روزها مجوز بانک مرکزی را نداشت و به همین شیوه در عرصه پولی و مالی کشور فعالیت می‌کرد تا این که اوایل پاییز ۹۴ با مشکل عدم توجیه مالی برای بازگرداندن سپرده‌های مردمی روبه‌رو شد. این مشکل تا جایی پیش رفت که موسسه ستقی به میزان ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون ریال برای پرداخت به سپرده گذاران

ورشکسته‌ها

سال ۲۰۰۸ بود که مشهورترین بانک آمریکا و جهان مجبور به اعلام ورشکستگی شد؛ لمن برادرز، بانکی که از اعتبار بالایی نزد سرمایه‌گذاران و بازارهای مالی جهان برخوردار بود و با اعلام ورشکستگی خود در واقع ضربه سنگینی به اعتماد عمومی سرمایه‌گذاران و به سیستم بانکی جهان وارد کرد.

این ضربه به‌حدی بود که اقتصاددانان این سال را سال سیاه نامیدند. واقعیت آن سال‌های آمریکا نشان از این دارد که بیش از ۹ بانک بزرگ که سابقه فعالیت‌شان به چین بازمی‌گردد، از ۱۰۰ سال می‌رسید، در اثر ناتوانی در ادامه ایفای نقش از چرخه فعالیت‌های اقتصادی و مالی کناره گرفتند.

انگلیس نیز از جمله کشورهایی بود که در سایه بحران مالی و اقتصادی جهان ورشکستگی بانک‌ها را تجربه کرد؛ دورانی که «رویال بانک» در آستانه ورشکستگی قرار گرفت و مجبور شد میلیاردها پوند از دولت انگلیس کمک مالی بگیرد تا ورشکسته نشود، بیش از ۷۰ درصد سهام این بانک پس از بحران مالی و اقتصادی در اختیار مالیات‌دهندگان انگلیسی قرار گرفت و مابقی سهام آن در اختیار دولت انگلیس است.

بانک دیگری نیز در بریتانیا تا آستانه ورشکستگی پیش رفت؛ بانکی که کارشناسان وضع آن را نتیجه سئو-مدیریت مسئولان می‌دانستند؛ بانک اچ‌اس‌بی‌سی؛ بانکی که بانک لویدز با حمایت و کمک دولت انگلیس به کمک آن آمد تا نجات یابد.

سال ۲۰۰۸ نزدیک شدن برخی از بانک‌های انگلیس به ورشکستگی سبب شد بانک مرکزی بریتانیا برنامه‌ای با هدف جلوگیری از بحران ورشکستگی بانک‌های این کشور پیش‌روی خود قرار دهد؛ برنامه‌ای موسوم به «استرس تست» تا به پشتوانه آن میزان سرمایه بانک‌های کشور مورد ارزیابی قرار

بعداز صحبت‌ها، اخبار و حاشیه‌های مرتبط با موسسات غیر مجاز حاکم‌پویش زمزمه‌هایی از احتمال ورشکستگی بانک‌ها شنیده می‌شود؛ احتمالی که در این شماره به پرسش گذاشته شده است و مخالفان دلایلی را برای آن اذعان کرده‌اند، البته لینک‌های زیر نیز می‌تواند به شفاف‌تر شدن این مسأله کمک کند

<http://www.eghtesadnews.com/-54/164684-9>

• اقتصادنیوز

<http://www.eghtesadonline.com/-2/130779>

• اقتصاد آنلاین

<https://tejaratnews.com/>

• تجارت‌نیوز

<http://www.tabnak.ir/fa/news/595707/>

• تابناک

<http://www.tejaratefarda.com/22/17096>

• تجارت‌فردا

آیا بانک‌های ایران ورشکسته شده‌اند یا این خطر آنها را تهدید می‌کند؟

شایعه یا واقعیت

نقشی حساس در ارتباط با بخش‌های اقتصادی، خصوصی و مالی در زمینه سرمایه‌گذاری و تأمین مالی‌سازی می‌کنند و به همین دلیل نظارت دقیق‌تری به عملیات‌های بانکی صورت می‌گیرد؛ بانک‌ها بی‌برده است. در واقع این اهمیت تا جایی است که بروز مشکلات یا اختلالی در یک بانک به بانک‌های دیگر نیز سرایت می‌کند و در نهایت نظام مالی و اقتصادی تحت تأثیر قرار می‌گیرد، به همین علت یکی از دغدغه‌های اصلی مراجع ذیربط و بانک مرکزی؛ بانک‌ها و نظارت بر عملکرد آنهاست، بنابراین بانک مرکزی به‌عنوان نهاد ناظر بر عملکرد بانک‌ها به این مسأله قوت می‌دهد که ورشکستگی بانک‌ها به سادگی امکان‌پذیر نیست.

۵۰ درصد منابع خود را دارند؛ مشکلاتی که نتوانسته‌اند قدرت بانک‌ها را در برگرداندن سپرده‌های‌شان تهدید کند و هنوز بانک‌ها چنین قدرتی را دارند و همچنان میزان تسهیلات و هزینه‌های بانک‌ها متناسب با سپرده‌های بانک‌ها، سپرده‌های قانونی و رعایت شاخص‌های نظارتی است. در واقع باید اذعان کرد که بانک‌های ایران ورشکسته نیستند، بلکه تنها نیازمند اصلاح ساختارند.

زیر ذره‌بین

بانک‌ها در کشورهای در حال توسعه از اهمیت بالایی برخوردار هستند، زیرا به دلیل محدودیت فعالیت‌های سایر موسسات مالی و عدم رشد و توسعه بازار سرمایه این بانک‌ها هستند که

با این اوصاف احتمال ورشکستگی خیلی ضعیف می‌شود تا جایی که برخی آن را محال می‌دانند و برای این محال بودن به سیاست‌های انضباط مالی دولت روحانی استناد می‌کنند؛ سیاست‌هایی که بر اصلاح ساختار بانک‌ها، فرمت جدید صورت‌های مالی برای افزایش شفافیت اطلاعات بانک‌ها، افزایش سرمایه بانک‌های خصوصی بزرگ، بهبود استناداردهای بانکی و مالی، بهبود رتبه اعتباری بانک‌های ایران، رعایت استانداردهای firs و توجه به برنامه‌های مقابله با پولشویی fatf و... تأکید دارند، البته با این اوصاف به دلایل مختلف هنوز بانک‌ها با مشکلات ساختاری و مالی دست‌وپنجه نرم می‌کنند و تنگناهایی مالی همچون بدهی بالای دولت، مطالبات معوق و کاهش دسترسی

یک بانک خصوصی بزرگ و برخی دیگر دامن زد. در این میان ادعاهایی مطرح شد مبنی بر این که برخی بانک‌ها در معرض ورشکستگی و خطر قرمز مالی قرار دارند و تعدادی نیز به مشکل مالی دچار هستند.

دولت سهامدار عمده

در حالی شائبه‌هایی از ورشکستگی یا احتمال بروز چنین خطری برای بانک‌ها مطرح می‌شود که سهامدار عمده بانک‌ها دولت است و این در حالی است که شاخص‌های نظارتی همچون سپرده‌های قانونی، سقف اعتباری و تلاش دولت برای بهبود کفایت سرمایه و حل مشکلات ساختاری بانک‌های کوچک و بزرگ و موسسات اعتباری از طریق ادغام بانک‌ها یا افزایش سرمایه از طریق سهم دولت در بانک‌های دولتی، و... را شاهدیم، پس

نگاه کارشناس

آلبرت یغزیان - کارشناس اقتصادی | شرایط حاکم بر بازار پولی و مالی سبب شده تا برخی افراد از احتمالاتی در مورد سرنوشت بانک‌ها سخن به میان می‌آورند. در این میان

باید اذعان کرد اگر بانک‌ها در ریسک بالایی قرار دارند به کفایت سرمایه برمی‌گردد. در واقع این کفایت سرمایه نشان از این دارد که تا چه میزان دارایی بانک‌ها توان نقدشوندگی دارند. هر میزان نقدشوندگی کمتر باشد، احتمال این که بانک یا یک شایعه یا بحران در سیستم بانکی دچار مشکل شود زیاد است و اکثر سپرده‌گذاران به دنبال خروج سپرده‌های خود خواهند بود. آلبرت یغزیان، کارشناس اقتصادی در ادامه صحبت‌هایش می‌افزاید: بانک‌ها بخشی از این سپرده‌ها را وام داده‌اند و بخشی از آن را نیز به‌عنوان قانونی و قسمتی را نیز به‌عنوان دارایی که نقدشوندگی‌شان پایین است، نگهداری کرده‌اند که سبب می‌شود بحران به وجود بیاید و بانک‌ها نتوانند پاسخگو باشند. همانند برخی بانک‌ها که سپرده‌های‌شان در حال حاضر به زیر ۸ درصد رسیده و سبب می‌شود بحران ایجاد شود.

نگاه مخالف

بانک‌ها روزهای بدی را می‌گذرانند

در مانده‌اند، به این معنی که بشدت با ریسک نقدینگی روبه‌رو هستند و مطالبات معوق‌شان افزایش یافته، با این علایم وجود دارند، از طرفی نیز با تحریم بانکی، با عدم دسترسی بانک‌ها و مشتریانشان به منابع خارج از کشور مواجهیم؛ منابع بانکی بین‌المللی که قبلاً در اختیار همه تجار قرار می‌گرفت، بنابراین تمام فشار روی ریال و به‌صورت نقدی است؛ در نتیجه بانک‌ها به‌طور طبیعی نمی‌توانند به تقاضاهای پاسخ بدهند. در هر صورت بالا بودن هزینه‌های عملیاتی و غیر عملیاتی بانک‌ها، با حاشیه سود بانک‌ها را بشدت کاهش داده یا بانک‌ها در ناحیه زیان دهی قرار دارند، به همین دلیل ساختار مالی مناسبی ندارند و نسبت تسهیلات بالا و در بانک‌ها در حد مناسب بین‌المللی نیست، همچنین در ساختار مالی بانک‌ها شفافیت وجود ندارد که سوددهی‌شان پایین آمده، نماد اکثر بانک‌ها نیز بسته است، به همین دلیل باید گفت بانک‌ها روزهای بدی را می‌گذرانند، ولی این که ورشکسته باشند، خیر. این کارشناس پولی و بانکی معتقد است همه اقتصاد دست بانکی نیست، اقتصاد در دوران گذر از رکود است، یعنی به رونق نرسیده، ولی شاید از رکود خارج شده باشیم. به‌رحال بنگاه‌های اقتصادی ما روزهای خوبی ندارند. تورم ناشی از افزایش نرخ ارز در سنوات گذشته بشدت قدرت خرید مردم را پایین آورده و این در حالی است که دولت به بانک‌ها و پیمانکاران بدهی دارد. همچنین قیمت نفت کاهش داشته، هر چند در حال حاضر روند

صعودی خوبی را طی می‌کند، ما چند سال رکود اقتصادی را تجربه کردیم که مطالبات بانک‌ها را بالا برده و توازن نقدینگی بانک‌ها بهم خورده البته مسائل جهان نیز بی‌تأثیر نیست است، رئیس‌جمهوری آمریکا فرد دیوانه‌ای است و با صحبت‌هایش این اطمینان را به دنیا نمی‌دهد که معاملات و تجارت با ایران به شکل عادی صورت بگیرد. به‌رحال نیاز است سیاست‌هایی در پیش گرفته شود تا زودتر از رکود خارج شویم و تا حدودی روابط بین‌المللی را بهبود بخشند، در مقابل نیز بانک‌ها باید تا حدودی کارایی خود را افزایش بدهند. هاشمی در ادامه می‌افزاید: متأسفانه اقتصاد بانک‌محور شده است؛ چون بیکاری وجود دارد، افراد سعی دارند تسهیلاتی از بانک‌ها دریافت کنند تا بتوانند ایجاد اشتغال کنند، از طرفی نیز معاملات اکثراً به شکل نقدی صورت می‌گیرد. این کارشناس پولی و بانکی بر این باور است که بانک‌ها باید بهره‌وری خود را افزایش دهند، برای وصول مطالبات تلاش بیشتری کنند و اعتبارسنجی داشته باشند. دولت نیز قطعاً باید کسری بودجه‌هایش را کاهش بدهد و مطالبات بانک‌ها و پیمانکاران را بپردازد، چون آنها کارکنان بانک‌ها هستند و تا حدودی هم برای گسترش روابط بین‌الملل تلاش شود، واقعیت این است که راهکار مشخص واضحی نداریم که بتوان یک نسخه داد، باید امکانات و ظرفیت‌ها به کار گرفته شوند و اقتصاد در شرایط رونق قرار بگیرد، در این صورت وضع بانک‌ها و بنگاه‌های اقتصادی نیز بهبود می‌یابد.

به‌الدین هاشمی - کارشناس پولی و بانکی | ورشکستگی اعلام و شریاتی دارد و برای این که بگویم بنگاه اقتصادی‌ای ورشکسته شده، باید صورت‌های مالی، وضع دارایی‌ها، بدهی‌ها، زیان‌های انباشته و... را در اختیار داشته باشیم تا با استناد به آنها بتوانیم قضاوت کنیم احتمال ورشکستگی وجود دارد یا خیر. به‌الدین هاشمی، کارشناس پولی و بانکی نیز بر این باور است که در حال حاضر تقاضا برای دریافت تسهیلات بالا و در مقابل امکانات بانک‌ها با محدودیت‌هایی روبه‌رو است. ولی با ۴۰ درصد رشد تسهیلات و تقاضا روبه‌رو بوده و طبیعی است که نتواند به نیمی از این تسهیلات پاسخ بدهد. البته این که بانک‌ها نمی‌توانند به تمام تقاضاهای پاسخ بدهند، نشان از ورشکستگی ندارد، چون یکی از علایم ورشکستگی این است که زیان انباشته بانک‌ها به‌حدی باشد که سرمایه آنها را از بین برده باشد یا مطالبات معوق تاحدی باشد که نتوانند از عهده تعهدات خود بر بیایند، همچنین ریسک نقدینگی داشته باشند و نتوانند سپرده‌های مردم را بپردازند، البته همه این عوامل نیز قابل بررسی هستند. هاشمی بر این باور است که سیستم بانکی ما مشکلاتی دارد و برخی از بانک‌ها

نگاه موافق

شرایط رو به بهبودی را تجربه می‌کنند

کورش پرویزیان - کارشناس بانک | هر بنگاه اقتصادی‌ای به دلیل ماهیت ذات خود این امکان را دارد که منحل شود. در واقع منحل و ادغام شدن و تغییر ساختار دادن یکی از وضعیت‌هایی است که امکان دارد برای هر بنگاه اقتصادی‌ای به وجود بیاید. کورش پرویزیان، کارشناس بانک معتقد است هر بنگاه اقتصادی‌ای در طول سسال‌های فعالیت خود هر یک از این تجربیات را می‌تواند داشته باشد. اگر چه رشد و توسعه یافتن نیز یکی دیگر از وضعیت‌هایی است که هر بنگاهی می‌تواند تجربه کند، چون بنگاه‌هایی بودند که رشد کرده و بنگاه‌های دیگری را نیز به وجود آوردند.

پرویزیان بر این باور است که در حال حاضر بانک‌ها در شرایط گذر قرار دارند. واقعیت امر این است که برخی از بانک‌ها قابلیت بزرگ و بین‌المللی شدن را دارند، اگر حمایت‌ها و کمک‌های لازم از آنها شود و محیط کسب و کارشان شیبه محیط کسب و کار بانک‌های دیگر در دنیا شود؛ دلایلی ندارد اینها در حدی که هستند باقی بمانند.

این کارشناس بانک به شرایط ویژه بانک‌های ایران اشاره کرده و ادامه می‌دهد: بانک‌های ایرانی شرایطی را تجربه می‌کنند که کمتر بانکی در دنیا آن را پشت‌سر گذاشته است. در واقع تحریم‌ها یکی از این شرایط است. واقعیت این است که برای بانک‌های دیگر یک ابر قدرت محدودیت ایجاد و برای آنها ایجاد مسأله نمی‌کنند، ولی در ایران، بانک‌ها این استرس‌ها و فشارها را تحمل می‌کنند. از طرف دیگر، بانک‌های ما در این دوره تحمل بنگاه‌ها و موسسات غیر مجاز پولی و مالی را نیز داشتند و فشارهایی نیز از جانب این بنگاه‌ها به بانک‌ها تحمیل شد، بنابراین بانک‌های ما با توجه به حمایتی که سهامداران از آنها دارند و همین طور فضای به‌لحاظ ایمنی سپرده‌های مردم در بانک‌ها وجود دارد، شرایط رو به بهبودی در تجربه می‌کنند. پرویزیان معتقد است چنین شرایطی می‌تواند به فرصت لازم و کافی داده شود تا این فضا ایجاد شود. این مسأله مهمی است.

واقعیت این است که باید هزینه بانک‌ها را کاهش بدهیم تا بتوانند به کسب و کار خود برای واسطه‌گری و جوجه بپردازند و در خدمت رونق و توسعه اقتصادی کشور قرار بگیرند.